

Jaarverslag 2022

Stichting Stem op een Vrouw

Voorwoord door onze directeur	3
Wie zijn wij?	4
Missie en visie	4
Het team	4
Impact in cijfers	5
Nominaties en prijzen	6
Ons werk in 2022	7
Gemeenteraadsverkiezingen	7
Mentorschap	11
Trainingen	12
Agendering gender(on)gelijkheid in de politiek	13
Jaarrekening	20
Dankwoord	24

Beste lezer,

In 2022 vierde Stem op een Vrouw haar vijfjarig bestaan. We vieren dat we na vijf jaar in politieke kringen bekendstaan om de impact die we maken op de politieke positie van vrouwen. Ook vieren we dat er, mede dankzij ons werk, de afgelopen jaren honderden extra vrouwen politiek actief en verkozen zijn. Ook vieren we het doorzettingsvermogen van de vrouwenbeweging waar wij deel van uitmaken. We zijn dankbaar voor de vele vrouwen(organisaties) die ons voorgingen en van wie we nog steeds leren. Want de onderrepresentatie van vrouwen – of de oververtegenwoordiging van mannen – in de politiek proberen te veranderen, is geen gemakkelijke missie.

Het jaar 2022 was een succesvol jaar: we boekten onze grootste 'verkiezingswinst' tot nu toe, toen er in maart ruim 450 extra vrouwen met voorkeurstemmen verkozen werden in gemeenteraden door heel Nederland. We brachten de top van de landelijke politiek bij elkaar op ons congres '(on)Veilig in de Politiek', waar we de onveiligheid van vrouwelijke politici hoger op de agenda hebben gekregen. Een thema dat helaas nog niet aan actualiteit heeft ingeboet.

Het was ook een jaar van reflectie: de maatschappij verandert in rap tempo, en we zagen een noodzaak om onze positie daarbinnen opnieuw te bespreken. Daarom hebben we als team onze missie, visie en doelstellingen grondig herschreven. En we hebben veel tijd gestoken in de financiële gezondheid van de stichting, mét resultaat: we hebben een vijfjarige subsidie toegekend gekregen voor een samenwerkingsverband met partners WO=MEN, Nederlandse Vrouwen Raad en Emancipator. Voor het eerst kunnen we daardoor als stichting echt vooruitkijken. Dat brengt nieuwe ontwikkelmogelijkheden met zich mee.

In dit jaarverslag geven we inzicht in onze activiteiten van 2022, van politiek talent trainen tot een filmpremière organiseren en van een online stemcampagne tot een politiek congres. Ook delen we een financieel overzicht. Veel leesplezier!

Devika Partiman

Voorzitter Stem op een Vrouw

Missie en visie

Stem op een Vrouw zet zich in om de politieke representatie en emancipatie van vrouwen te verbeteren, door meer vrouwen verkozen en politiek actief te krijgen en houden.

Stem op een Vrouw streeft ernaar dat alle meisjes en vrouwen in Nederland zichzelf vertegenwoordigd zien in de politiek. Alle vrouwen zijn op dit moment namelijk politiek ondergerepresenteerd. Slechts zo'n 30 procent van de Nederlandse politici is vrouw. We zetten ons daarom in voor alle vrouwen. Daarbij zetten we ons in het bijzonder in voor die groepen die het minst vertegenwoordigd zijn. Dat zijn jonge vrouwen, vrouwen van kleur, vrouwen met een vluchtelingenachtergrond, met mbo, hbo of een middelbare school diploma, lbtq+ vrouwen en vrouwen met een fysieke of mentale beperking.

Het is voor de ambitie van meisjes en vrouwen belangrijk om zichzelf terug te zien in de politiek en bovendien zorgt dit voor hoger vertrouwen en betrokkenheid bij politiek. Het realiseren van politieke gelijkheid draagt bij aan de emancipatie van vrouwen via beleid en zo tot meer gendergelijkheid in alle aspecten van de maatschappij.

In dit toekomstbeeld, waarin de politiek het volk écht weerspiegelt, is er vanzelfsprekend aandacht voor de issues die vrouwen en meisjes raken. Er is breed maatschappelijk bewustzijn over het belang van representatie op gebied van gender en andere facetten van het mens-zijn. Daarbij is in de toekomst gender een vaste factor die wordt meegenomen bij de totstandkoming en uitvoering van beleid.

Onafhankelijk en progressief

Stem op een Vrouw is een onafhankelijke, progressieve organisatie die niet gebonden is aan een politieke kleur. Politieke ongelijkheid raakt tenslotte alle vrouwen. Daarom zijn alle vrouwen welkom bij onze trainingen en events, net als dat alle vrouwelijke politici baat hebben bij onze stemcampagnes. We trekken wel een morele grens in wie wij een podium bieden, bijvoorbeeld op onze eigen evenementen. Politici die aangesloten zijn bij partijen die gestoeld zijn op discriminatie, zoals PVV, SGP, JA21 en FvD, bieden wij geen podium.

Het team

Bestuur

In 2022 vond er een bestuurswisseling plaats: Iris Bos en Santi van den Toorn, beide betrokken bij de oprichting van de stichting, maakten in februari plaats voor nieuwe bestuursleden. We bedanken hen voor hun jarenlange inzet. Vanaf februari bestond het bestuur uit de volgende leden:

Devika Partiman (voorzitter)*
Parisa Elah-Madadzadeh (penningmeester)
Natalia Robledo Contreras (secretaris)
Anne-Floor van Tilburg*
Kirsten van den Hul
Raissa Biekman

*Per 1 januari 2023 is Anne-Floor van Tilburg voorzitter van de stichting en is Devika Partiman aangesteld als directeur.

Team

Evenementen	Henriette Hoogervorst, Laura Iqbal
Mentornetwerk	Sanne Jeurissen, Laura Iqbal
Educatie	Rachel Rumi Diaz, Juliana Peerboom, Laurie Vedder
Onderzoek en data	Floortje Fontein, Zahra Runderkamp, Judith Stevens
Social media	Titia Hoogendoorn
Vormgeving	Sarafina Jozefzoon, Yasmina Amaadchak
Ondersteuning	Marie-Louise Beekmans, Mojdeh Feili, Soraya Berger, Susan van Ommen
Stagiairs	Nanda van der Poel, Nika Derwort, Trix Waanders

459

Vrouwen extra verkozen in de gemeenteraad

7 24

Van 7 naar 24 gemeenten met de helft vrouwen

31 37%

Van 31 naar 37% vrouwen in de raad

300

300 Vrouwen maakten kennis met lokale politiek op onze evenementen

20

20 Vrouwen werden politiek actief via ons mentornetwerk

7

7 Landelijke politieke partijen sloten zich aan bij onze werkgroep 'Veilig in de Politiek'

2.000.000

2 Miljoen mensen bereikt met onze stemcampagne

PAX Duif

Stem op een Vrouw is de trotse winnaar van een PAX Duif 2022! Vredesorganisatie PAX reikte in 2022 drie PAX Duiven uit aan mensen en organisaties die zich nationaal en internationaal inzetten voor vrede. De jury zei zeer onder de indruk te zijn van de impact die Stem op een Vrouw al gemaakt heeft, en noemde onder meer de fikse stijging van vrouwelijke politici dankzij het werk van de stichting. Stem op een Vrouw-voorzitter Devika Partiman nam de Duif in ontvangst, en zei hierover: "De vredesbeweging en de vrouwenbeweging zijn altijd met elkaar verbonden geweest. Voor Stem op een Vrouw is dat net zo: gendergelijkheid is niet alleen een doel, maar ook een manier om naar een wereld vrij van onrecht te gaan."

De overige winnaars van de houten vredesduiven waren Mohamedou Ould Slahi, oud-gevangene van Guantánamo Bay, intersectioneel klimaatactivist Chihiro Geuzebroek en Shadow Game – een transmediaproject over de donkere kant van vluchten naar Europa. De Internationale PAX Duif ging naar Jemenitische mensenrechtenorganisatie Mwatana for Human Rights. Stem op een Vrouw nam de onderscheiding in ontvangst tijdens de Vredesweek in TivoliVredenburg op 21 september.

Winnaars PAX Duif 2022. (Op één na rechts Devika Partiman van Stem op een Vrouw.)

Nominatie Joke Smitprijs

De Joke Smitprijs is een emancipatieprijs die eens in de twee jaar wordt uitgereikt door het ministerie van OCW, aan een persoon of organisatie die een fundamentele bijdrage levert of heeft geleverd aan de verbetering van de positie van vrouwen in de Nederlandse samenleving. In 2022 was Devika Partiman, voorzitter en oprichter van Stem op een Vrouw, een van de drie genomineerden voor de Joke Smit Aanmoedigingsprijs. De organisatie zei over haar:

'Een inspirerende feminist die met een simpel idee grote impact heeft op een complexe setting: de politiek.' Deze uitspraak zegt alles over Devika Partiman. Zij is al vanaf de start betrokken bij de succesvolle politieke beweging 'Stem op een Vrouw', waardoor velen zich bewust zijn geworden van het belang van vrouwelijke representatie in de politiek en vaak ook anders zijn gaan stemmen. Devika stimuleert verandering op een inclusieve wijze.

Het Nederlandse publiek kon stemmen op genomineerden Devika Partiman, Sun Yoon van Dijk en Saskia Stoker. Sun Yoon van Dijk kreeg de meeste stemmen en ontving op 20 april de prijs en het geldbedrag van € 1000 uit handen van Robbert Dijkgraaf, minister van OCW.

De genomineerden met minister Robbert Dijkgraaf. (Rechts: Devika Partiman van Stem op een Vrouw.)

Gemeenteraadsverkiezingen

Op 17 maart 2022 vonden in 345 gemeentes verkiezingen plaats voor de gemeenteraad. Stem op een Vrouw voerde in de weken daarvoor een grote online stemcampagne, met als doel om kiezers bewust te maken van het lage aandeel vrouwen in gemeenteraden en hen op te roepen om slim op vrouwen te stemmen. Het was hard nodig: in slechts 7 van de 345 gemeenten was minstens de helft van de raadsleden vrouw.

Online campagne

De stemcampagne van Stem op een Vrouw heeft in 2022 naar schatting tussen de 1,5 en 2 miljoen mensen bereikt via pers en sociale media. Hieronder lees je terug hoe de campagne was opgebouwd.

In januari 2022 heeft het team van Stem op een Vrouw met behulp van een team van vrijwilligers een analyse gedaan van de huidige gemeenteraadsleden, om te weten te komen hoeveel procent van hen (per gemeente, per provincie en in totaal) vrouw zijn. Een greep uit deze analyse: in januari was 33% van de raadsleden vrouw. In slechts 7 van de 350+ gemeenten was de helft (of meer) van de raadsleden vrouw. Er viel ook iets anders op: we kwamen steeds dezelfde namen tegen. We haalden daarom uit de analyse de 10 meest voorkomende namen onder alle gemeenteraadsleden. Dat bleken stuk voor stuk mannennamen te zijn: Jan, Peter, Henk, Hans, Wim, Jos, Bert, Paul, Erik en Frans.

Deze kennis schiep een treffend beeld van het overschot van (met name oudere, witte) mannen, en de onderrepresentatie van vrouwen in de raad. Met behulp van mediapartner LocalFocus/ANP is deze data verstuurd naar landelijke en regionale media. Dat leverde artikelen op over het tekort aan vrouwelijke politici en de stemoproep van Stem op een Vrouw in onder meer Trouw, NU.nl, AD, NRC, Noord-Hollands Dagblad, De Limburger, RTV Utrecht, Brabants Dagblad, Leidsch Dagblad, Omroep Gelderland en RTV Noord.

Na deze zichtbare campagnestart lag de focus van de campagne op bewegen tot actie: de oproep aan kiezers om te stemmen op vrouwen die op een 'onverkiesbare' plek op de lijst staan, opdat zij extra verkozen kunnen worden. Middels onze social media, website en nieuwsbrief en met hulp van online ambassadeurs zorgden we voor een flink bereik onder zowel bestaande achterban als nieuwe achterban. Zo hadden de verschillende posts op Instagram een bereik van in totaal zo'n 250.000 personen, en op Twitter ook zo'n 240.000 personen. Daarnaast hebben vele tientallen mensen, waaronder influencers met een volgersaantal van tienduizenden mensen, onze berichten gedeeld. We schatten een totaal bereik in van tussen de 1,5 en 2 miljoen Nederlanders.

Video: Vergeet niet om op een vrouw te stemmen

Spoken word artiest en Stem op een Vrouw-teamlid Rachel Rumai Diaz schreef een gedicht over bijzondere politieke vrouwen uit de geschiedenis, en het belang van op een vrouw stemmen. Speciaal voor de verkiezingen creëerden we - met hulp van enkele tientallen figuranten uit onze achterban - een video rond dit gedicht. Deze werd op Instagram 92.000 keer bekeken. [Bekijk de video 'Vergeet niet op een vrouw te stemmen' hier.](#)

Successen

Na verkiezingsdag is het voor het team van Stem op een Vrouw een kwestie van wachten op de uitslagen: pas enkele dagen na de verkiezingen worden de volledige uitslagen naar buiten gebracht. Met deze officiële uitslagen kan Stem op een Vrouw aan de slag om te achterhalen hoeveel stemmen alle individuele kandidaten hebben gehaald. Op deze manier is er te zien welke vrouwen er extra zijn verkozen met voorkeurstemmen. Het verzamelen van de uitslagen was in 2022 zeer feestelijk: het totaal van 459 extra verkozen vrouwen overtrof al onze verwachtingen. De resultaten zijn goed opgepikt in de pers: onder meer Volkskrant, Trouw, NRC, NOS, NU.nl, AD en Het Parool hebben artikelen gepubliceerd over het feit dat honderden extra vrouwen de raad in zijn gestemd. Ook regionaal was er veel media-aandacht voor dit goede nieuws.

459 vrouwen extra verkozen

Door heel het land zijn er in totaal 459 vrouwen die op een 'onverkiesbare' plek stonden extra verkozen via voorkeurstemmen. Een ongekende hoeveelheid vrouwen die dankzij slim stemgedrag van kiezers toch de politiek in komen. In 90% van de gevallen zijn zij verkozen in plaats van een hoger geplaatste man. Het is een historische uitslag, waardoor het percentage vrouwen in de raad is gestegen van 31% naar 37% - hoger dan ooit.

Van 7 naar 24 'gelijke' gemeenten

Het aantal gemeenten waar minstens de helft van de raadsleden vrouw is, is gestegen van 7 naar 24 gemeenten. In nog eens 23 gemeenten zit na de verkiezingen nog maar één man meer. Het gaat dus in totaal om 45 gemeenten waar (zo goed als) de helft van de raad vrouw is. Met name steden zijn bezig aan een inhaalslag: in de 70 grootste gemeenten is nu gemiddeld 41 procent van de raadsleden vrouw.

Van links tot rechts

Over het hele politieke spectrum is gestemd voor meer vrouwen in de raad. Zo kwamen er via voorkeurstemmen 14 extra vrouwen de raad in voor ChristenUnie, 53 voor CDA, 61 voor D66, 39 voor PvdA, 76 voor GroenLinks en 37 voor de VVD.

Uitgelicht: Groningen

Een van de meest opvallende groeispurts vond plaats in Groningen: hier werden maar liefst zeven vrouwen extra met voorkeurstemmen de raad in gestemd, van zes verschillende politieke partijen. Omdat het ook nog om relatief jonge vrouwen gaat, halen ze de gemiddelde leeftijd van de raad flink naar beneden.

Verkiezingsevenementen

Een gevolg van de onderrepresentatie van vrouwen in de politiek, is een gebrek aan politieke rolmodellen die vrouw zijn. In de verkiezingsperiode hebben we daarom op verschillende evenementen vrouwelijke politici en kandidaten voor de gemeenteraad zichtbaar gemaakt. Hieronder gaan we op deze evenementen in.

Politieke Vrouwen in de buurt

Op zaterdag 22 januari organiseerden we in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het evenement Politieke Vrouwen in de buurt. Vrouwelijke politici uit 8 gemeenten en provincies geven een inkijk in het werk in de lokale politiek. Op dit online event konden bezoekers komen kennismaken met vrouwelijke politici, vragen stellen en hun netwerk uitbreiden. Het event bestond uit een centrale online opening door VN Vrouwenvertegenwoordiger Enaam Ahmed Ali, die inging op het belang van lokale politiek voor vrouwen. Daarna kreeg elke lokale overheid een eigen online ruimte, waar zij een eigen programma hadden ingericht voor vrouwen en meiden uit hun regio. Er waren zo'n 100 deelnemers.

De deelnemende lokale overheden waren: gemeente De Bilt - gemeente Den Haag - gemeente Haarlem - gemeente Rhenen - gemeente Woudenberg - gemeente Zaanstad - provincie Flevoland - provincie Utrecht.

Verkiezingsdebat met vrouwelijke kandidaten

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen hebben we in samenwerking met Equals Amsterdam op maandagavond 7 maart een verkiezingsdebat georganiseerd met vrouwelijke kandidaten voor de Amsterdamse gemeenteraad. Het doel was om de zichtbaarheid van vrouwelijke kandidaten te verbeteren, en via debat de kiezer te informeren over hoe de verschillende partijen aankijken tegen emancipatie in de stad. Onder leiding van Aaliyah Bochhah en Madeleijn van den Nieuwenhuizen gingen negen kandidaten met elkaar in debat over hun plannen voor de gemeente. De rode draad was: hoe zorg je voor een inclusieve stad? Vanuit dat perspectief zijn stellingen gemaakt over de thema's wonen, dakloze vrouwen, onderwijs, openbaar vervoer, digitalisering en emancipatiebeleid.

Aan het debat namen de volgende kandidaten deel: Dinah Bons (BIJ1), Hayat Essakkati (CDA), Anne Wehkamp (D66), Isaura Carrilho (DENK), Jenneke van Pijpen (GroenLinks), Sandra Doevendans (PvdA), Eva Vesseur (VOLT), Marie José Kleene (VVD) en Kitty de Jonk (PvdD).

[Bekijk het debat hier terug.](#)

Te gast bij...

Om onze boodschap met de buitenwereld te delen, reisde voorzitter Devika Partiman als woordvoerder langs verschillende evenementen door het land. We organiseerden bijvoorbeeld een bijeenkomst met Delft BIJ1, om met Delftenaren in gesprek te gaan over het belang van representatie. Spraken bij zakelijk event Amplify HER honderden jonge ambitieuze vrouwen toe. Gingen in gesprek met studenten van de Hogeschool van Amsterdam. En spreken over vrouwelijke rolmodellen bij talkshow Zzzzzondag in de Utrechtse Stadsschouwburg.

Mentorschap

Het Stem op een Vrouw Mentornetwerk ondersteunt vrouwen op het pad naar politiek actief worden. Met de Provinciale Staten- en Waterschapverkiezingen van 2023 in aantocht, lag de focus in 2022 op het bieden van mentorschap en training aan vrouwen die zich voor deze verkiezingen wilden kandideren. Dit netwerk hebben we omgedoopt tot 'Mentornetwerk Kandidaat voor de Regio'. In totaal namen 15 vrouwen hieraan deel, die we koppelden aan 15 vrouwelijke politici als mentor. Verder hebben wij in de loop van het kalenderjaar enkele losse verzoeken voor mentorschap behandeld van jonge vrouwelijke politici. Hen hebben we ook aan een mentor gekoppeld uit ons netwerk.

Voor de deelnemers aan 'Kandidaat voor de Regio' vulden we het mentorschap aan met de volgende trainingen:

- Mei: Hoe werkt de raad en kies je een partij?
- Juni: Solliciteren voor de raad
- September: Lokaal je netwerk opbouwen
- November: Campagnevoeren & omgaan met media
- Januari (2023): Samenwerken in de politiek

Voor de betrokken mentoren, die hun werkzaamheden onbezoldigd uitvoeren, werd een digitale bijeenkomst georganiseerd op woensdag 17 november. Hier hadden zij de mogelijkheid om onderling te netwerken en ervaringen uit te wisselen en kregen zij een verdiepende workshop over politiek mentorschap.

Op zaterdag 4 juni zijn we met de groep op excursie gegaan naar Provincie Utrecht en Waterschap Drents Overijsselse Delta. Op de excursie gingen de deelnemers in gesprek met zittende vrouwelijke politici en bestuurders. Ook werd er geoefend met een debat simulatie in de Statenzaal en brachten we een informatief bezoek aan een stuwdam.

Resultaat

Van de 15 deelnemers solliciteerden er negen voor een plek op de kieslijst. Zij kwamen ook allen op die kieslijst terecht. Anderen kozen voor een functie achter de schermen of waren geïnspireerd om zich op een andere manier in te zetten voor de maatschappij.

"Zeer inspirerend om ede-'kandidaten' te ontmoeten, de sessies en excursie waren zeer nuttig én ik had een fijne mentor. Ik ben over de streep getrokken."

Dorien, deelnemer

"We hebben veel van elkaar geleerd. Het was mijn mentor die mij motiveerde om ondanks mijn twijfels mij toch te kandideren, en ik heb haar op mijn beurt veel geleerd over LGBTQIA+ maar ook dat je soms als je iets wil je eigen weg moet maken in plaats van de bestaande weg bewandelen."

Tális, deelnemer

"Ik gebruikte dit traject om me te oriënteren op de manieren waarop ik politiek actief kan worden, want de politiek is voor mij erg nieuw. Mijn mentor kwam met ideeën over wat ik zou kunnen doen om meer te weten te komen over de politiek."

Anila, deelnemer

"Het is mooi om je mentee te zien groeien en het is leuk om iets voor haar te kunnen betekenen."

Hetty, mentor

Trainingen

Op onze trainingen brengen we vrouwelijke kandidaten samen met vrouwelijke politici, trainers en experts. De trainingen zijn gericht op het opdoen van nieuwe kennis en vaardigheden, het opbouwen van een netwerk en het uitwisselen van ervaringen als vrouw in de politiek in een veilige omgeving. We trainden in 2022 ongeveer 80 kandidaten voor de gemeenteraad, provincie en waterschap.

Kandidaten Gemeenteraad

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen organiseerden we op vrijdag 11 februari webinar 'De Eindsprint'. Deze online training richtte zich op vrouwen die in hun gemeente op de kieslijst stonden. De training bood hen tools voor de laatste paar maanden campagne voeren, met de focus op: hoe maak je jezelf zichtbaar en word je (hopelijk) verkozen? De training bestond uit:

- Workshop social media door expert Laura Kerstens;
- Campagnetips door persvoorlichter Sanne-Louise de Bruijn; en
- Vraaggesprek met Santi van den Toorn (DeGoedeZaak) over hoe je jezelf beschermt tegen online aanvallen en haat.

Er deden 21 kandidaten uit verschillende gemeenten en van vele verschillende politieke partijen mee. We schreven een kort verslag met de belangrijkste tips en adviezen. Lees het [hier](#).

Kandidaten Provincie en Waterschap

In het weekend van 26 en 27 november vond in het Stadhuis van Utrecht een trainingsweekend plaats. De doelgroep: kandidaten voor de provincie en waterschap, in aanloop naar de verkiezingen in maart 2023. Het programma was op beide dagen hetzelfde, met als verschil dat er andere gasten in het panel aanschoven op zondag. Per dag was er plek voor 30 vrouwelijke kandidaten.

Op het programma stonden:

- Campagnetraining door BKB Het Campagnebureau;
- Debattraining door Liesbeth Tettero;
- Workshop 'Jouw campagneboodschap' door Stem op een Vrouw;
- Een panel met vrouwelijke politici, over hun eigen ervaringen met kandidaatstelling en verkiezingscampagne voeren; en
- Ruimte om te netwerken.

De vrouwen die deelnamen aan het panel, waren op zaterdag Siman Abdi (Statenlid PvdA Noord-Holland) en Els Otterman (Hoogheemraad Water Natuurlijk Stichtse Rijnlanden), en op zondag Juliëtte van Gilse (Statenlid VVD Utrecht) en Nanda van Zoelen (Dagelijks Bestuurder PvdA Stichtse Rijnlanden). Dit weekend kwam tot stand met steun van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Agendering gender(on)gelijkheid in de politiek

Congres (on)Veilig in de Politiek

Zaterdag 5 november, Pakhuis de Zwijger, Amsterdam

Politiek is voor velen geen veilige werkomgeving. Meer dan 80 procent van vrouwelijke politici krijgt op enig moment in hun carrière te maken met een vorm van geweld. Daarom organiseerde Stem op een Vrouw op 5 november het congres (on)Veiligheid in de politiek. Op deze dag kwamen politici, partijbestuurders en experts bijeen om over het onderwerp te leren en te komen tot concrete actie.

De dag begon met een plenair ochtendprogramma met bijdragen van verschillende experts. De keynote werd verzorgd door dr. Liza Mügge, hoofddocent Politicologie aan de Universiteit van Amsterdam. Daarna kwamen Rabin Baldewsingh, Nationaal Coördinator Racisme & Discriminatie, en Mariëtte Hamer, regeringscommissaris grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld aan het woord om vanuit hun expertise de aanwezigen toe te spreken. Tot slot doken we in de ervaringen van vrouwen in de politiek zelf: In een panel en in gesprek met de zaal werden persoonlijke ervaringen en juridische kaders rond online haat besproken. In dit panel zaten Marcelle Hendrickx, voorzitter van de Wethoudersvereniging en wethouder voor D66 Tilburg, Nathalie Nede, raadslid voor ChristenUnie Arnhem, en Femke Zeven, jurist bij Bureau Clara Wichmann.

In de middag konden deelnemers meedoen aan de volgende workshops:

Emancipator: De rol van mannen bij (vrouwen)emancipatie

Wat is de rol van mannen bij (vrouwen)emancipatie en op het gebied van geweld? In gesprek krijgen mannen in deze training de ruimte om te delen wat hun kijk op emancipatie is, en krijgen ze inzicht en tools over hoe zij zelf bij kunnen dragen aan gendergelijkheid.

Art. 1 Midden-Nederland: Micro-agressie

Micro-agressies zijn kleine, subtiele vormen van pesten en discriminatie waarmee

vrouwen en andere gemarginaliseerde groepen in hun werk als politica mee te maken kunnen krijgen. De training bood handvatten voor het herkennen en voorkomen van micro-agressies.

ActionAid NL: Feministisch Leiderschap

Op basis van de ideeën van Srilatha Batliwala, een vrouwenrechtenactiviste uit India, identificeerde ActionAid 10 feministische leiderschapsprincipes die op het werk gebruikt kunnen worden om te zorgen voor positief en inclusief leiderschap, vrij van machtsmisbruik.

Resultaat: oprichting politieke werkgroep

Terwijl de workshops bezig waren, zaten de bestuurders van verschillende landelijke politieke partijen en politieke vrouwennetwerken daarom in een besloten sessie om te komen tot concrete actie. Onder leiding van Dionne Abdoelhafiezkhan, Zahra Runderkamp (onderzoeker Universiteit van Amsterdam, teamlid Stem op een Vrouw) en Devika Partiman (stichting Stem op een Vrouw) gingen zij in gesprek over het Actieplan dat Stem op een Vrouw voor hen heeft opgesteld. Het actieplan zet onderbouwd uiteen dat vrouwen nu niet veilig genoeg zijn in de politiek en hoe dit zich uit, en bevat op zes verschillende punten concrete acties die partijen na vandaag kunnen ondernemen. Denk aan verbeteringen van de klachtenstructuur, meer inclusieve werving en selectie en herziene en gehandhaafde gedragscodes.

“Zeven politieke partijen hebben zich gecommitteerd om twee jaar lang in een werkgroep onder leiding van Stem op een Vrouw samen te werken om onveiligheid tegen te gaan.”

De belangrijkste uitkomst van de sessie? Zeven politieke partijen hebben zich gecommitteerd om twee jaar lang in een werkgroep onder leiding van Stem op een Vrouw samen te werken om onveiligheid tegen te gaan. De deelnemende politieke partijen en vrouwennetwerken zijn: ChristenUnie, D66, DENK, FemNet, Groenlinks, Liberaal Vrouwen Netwerk, PvdA, Rooie Vrouwen en Volt. Stem op een Vrouw zet zich de komende periode in om nog meer landelijke politieke partijen zich hierbij aan te laten sluiten.

De leden van de werkgroep 'Veilig in de Politiek', met daarin diverse partijbestuurders en politieke vrouwennetwerken.

Meet-up Emancipatiebeleid in Amsterdam

Woensdag 25 mei 2022, in samenwerking met Equals Amsterdam

De nieuw verkozen gemeenteraad van Amsterdam ging in 2022 een financieel krappe periode tegemoet. Dat brengt het risico met zich mee dat de emancipatie van vrouwen in de stad laag op de prioriteitenlijst komt te staan bij politici en beleidsmakers. Op deze meetup brachten we Amsterdamse gemeenteraadsleden van verschillende politieke partijen, lokale vrouwenorganisaties en experts bij elkaar om te praten over het bewaken van de inclusiviteit van de stad in tijden van economische tegenslag.

De avond werd ingeleid door Devika Partiman (voorzitter Stem op een Vrouw) en vervolgd door een panelgesprek tussen Dita Vermeulen, oud-wethouder in Amsterdam en een van de drijvende krachten van het Amsterdamse emancipatiebeleid in de jaren '80, en Zahra Runderkamp, PhD op gebied van gender en politiek. Zij deelden via reflectie op de historie van emancipatiebeleid in de stad hun ervaringen en advies. Hierna gingen de aanwezigen in gesprek aan verschillende thematische tafels over een inclusieve openbare stad, met als thema's: kunst in de openbare ruimte, veiligheid in de openbare ruimte, samenwerking tussen politiek en vrouwenorganisaties, en de rol van het bedrijfsleven bij de kinderopvang. Het was een vruchtbare bijeenkomst, waar nieuwe energie is ontstaan voor het bewaken van de inclusieve stad.

We geven in 2023 in Amsterdam vervolg aan dit initiatief. Wanneer het initiatief aanslaat in de gemeente Amsterdam, willen we vergelijkbare gesprekken op gang brengen in andere gemeenten.

In actie: Van protestmars tot festival

Women's March

In de aanloop naar 8 maart Internationale Vrouwendag was het team van Stem op een Vrouw aanwezig op de Women's March te Amsterdam. Op deze jaarlijks terugkerende protestmars voor vrouwenrechten stonden we op de Dam met zelfgemaakte protestborden, om aandacht te vragen voor de strijd van vrouwen voor gelijkheid.

FemTopia

Op 8 maart Internationale Vrouwendag vond feministisch festival FemTopia plaats in Pakhuis de Zwijger. Meer dan 10 vrouwenorganisaties werkten samen aan dit event, waar honderden bezoekers op af kwamen. Stem op een Vrouw organiseerde de volgende twee programmaonderdelen:

Politiek voor alle leeftijden: Kinderraad en Volwassenenraad

In dit programma gingen Angel, kinderburgemeester van Amsterdam, en Sade, lid van de Kinderraad, in gesprek met raadsleden Lian Heinhuis (PvdA) en Imane Nadif (GroenLinks). Het leverde een mooi intergenerationeel gesprek op tussen meisjes en vrouwen met een hart voor politiek, waar iedereen welkom was om mee te praten.

Stem op een Vrouw & Momentum: Representatie in de politiek

Op 13 maart 2022, enkele dagen na FemTopia, was de première van de documentaire Momentum. Deze Nederlandse film volgt die drie jonge vrouwen die zich kandidaat stelden voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2021. De film raakt aan thema's zoals je niet gehoord voelen, seksisme ervaren in de politiek, en het belang van representatie. Aan de hand van exclusieve fragmenten uit deze film organiseerden we een gesprek over het belang van representatie van diverse vrouwen in de politiek. Daarvoor waren documentairemakers Melisa Can en Floris Rijssenbeek en de drie vrouwen die in de documentaire gevolgd werden te gast: Michantely de Jong, Carline van Breugel en Mikal Tseggai.

VrouwenFest

Wat is volgens vrouwelijke politici en kunstenaars de rol van muziek en kunst bij politieke verandering? Ook naar het antwoord op deze vraag wordt gezocht tijdens democratiefestival GrondFest, om precies te zijn tijdens VrouwenFest - een festivalonderdeel gecureerd door Stem op een Vrouw. Hoe? Via hiphop over vrouwenrechten, spoken word over ongehoorde stemmen en politici die strijden voor een betere wereld.

Tijdens VrouwenFest laten rapper en singer-songwriter Zanillya en spoken word artist Rachel Rumai Diaz met een optreden zien hoe zij via hun kunst strijden voor waar zij in geloven. En dat is niet alles wat ze doen. Samen met GroenLinks Tweede Kamerlid Kauthar Bouchallikht en raadslid Charlotte Brand (PvdA Nijmegen) schuiven ze ook nog aan voor een panelgesprek. Onder leiding van Devika Partiman van Stichting Stem op een Vrouw ging dit bijzondere viertal met elkaar het gesprek aan over hoe kunst en politiek elkaar kunnen inspireren.

Filmpremière 'Momentum'

Momentum is een documentaire van Melisa Can en Floris Rijssenbeek. De film volgt drie jonge vrouwen die zich kandidaat hebben gesteld voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2021 op hun pad. Op hun eigen manier strijden de kandidaten om hun stem te laten horen en serieus genomen te worden als jonge vrouw in de politiek. De makers zochten in 2021 contact met Stem op een Vrouw, vanwege de link met het werk dat wij doen. We besloten toen om samen de filmpremière te organiseren: Stem op een Vrouw nam de productie van de avond op zich en ondersteunde bij de promotie van de film. De première vond op 13 maart plaats in nationale filmmuseum EYE, en was volledig uitverkocht. Zo'n 500 mensen waren te gast. Na de première is de documentaire vertoond op nationale televisie via de NPO.

Educatie

Met steun van het VSB Fonds ontwikkelden we in 2021 een lespakket voor middelbare scholieren en jongeren over vrouwen in de politiek en het belang van representatie. In dit lespakket worden vragen behandeld zoals: wat is representatie? hoe lang is er al vrouwenkiesrecht? en waarom is het van belang dat er meer vrouwen de politiek in gaan? Door op een interactieve manier deze onderwerpen bespreekbaar te maken, worden de jongeren aan het denken gezet over of zij en anderen op dit moment politiek gehoord worden.

Docenten kunnen het lespakket gratis downloaden via [onze site](#), waar zij ook een verzoek kunnen indienen voor een gastles door Stem op een Vrouw.

Publicaties

Blogs en artikelen

Sinds 2021 houdt een deel van ons team zich bezig met het schrijven van artikelen en blogs die relateren aan de positie van vrouwen in de politiek en de Nederlandse samenleving. Deze publicaties zetten we in om bestaande kennis over vrouwen in de politiek met een breder publiek te delen, de verhalen en ervaringen van vrouwelijke politici en kandidaten uit te lichten, en vanuit een feministisch oogpunt aandacht te vestigen op actuele politieke en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen. Wetenschappelijke en historische kennis vormt standaard de basis voor de inhoud van de blogs.

Hieronder de best gelezen blogs van 2022:

1. [10 politieke rolmodellen die iedereen zou moeten kennen](#)
2. [‘Tien keer zo hard werken’: Drempels op weg naar de gemeenteraad](#)
3. [Geen plaats voor geweld tegen vrouwelijke politici](#)
4. [Politici kunnen de loonkloof dichten](#)
5. [10 politieke rolmodellen uit de Groninger geschiedenis](#)

Ook werden twee van onze opiniestukken gepubliceerd in landelijke media:

NRC: [Opinie | Pas de werkomgeving aan voor vrouwelijke raadsleden](#)

Trouw: [Moeten we voor provincie en waterschap straks weer kiezen tussen Jan en Henk?](#)

Poster 'Goede Raad Tegen Online Haat'

Op initiatief van Atria Kennisinstituut voor Vrouwengeschiedenis schreven we inhoudelijk mee aan de poster 'Goede Raad tegen Online Haat'. Een poster gericht op gemeenteraadsleden en medewerkers van gemeenten, waarin de ervaringen van vrouwelijke raadsleden in het bijzonder zijn meegenomen. De poster deelt tips over hoe je als politica, omstander en medewerker kunt omgaan met online haat jegens politici. De poster is per post opgestuurd naar de ruim 350 Nederlandse gemeenten.

GOEDE RAAD: 6 TIPS TEGEN ONLINE HAAT

1.) Erken online haat tegen vrouwen
Vrouwelijke politici zijn vaker slachtoffer van online haat dan mannen, en op een andere wijze: de haat is vaak persoonlijker en discriminerender.

2.) Heb aandacht voor minderheids groepen
Hoe meer iemand afwijkt van de norm in de politiek (bijvoorbeeld als vrouw van kleur en/of lhbtbi-persoon), hoe groter de kans op haat.

3.) Praat erover op een vast moment
Bouw vaste momenten in (met je fractie of raad) om nare ervaringen te delen, en geef ruimte aan de daarbij horende emoties. Laat ook mannelijke raadsleden reflecteren op hun eigen online gedrag.

4.) Bied hulp en doe aangifte
Online haat lezen kan heftig zijn. Hulp bij het lezen is dus welkom. Doe aangifte bij vermoedens van een strafbaar feit.

5.) Wees een buddy voor beginnende raadsleden
Bied jezelf aan als buddy voor beginnende raadsleden, voor wie de politiek een onveilige plek kan zijn. Of wijs ze op het Mentornetwerk van Stem op een Vrouw*.

6.) Maak een protocol voor online veiligheid
Denk aan:
- Sterke, unieke wachtwoorden voor online accounts
- Bescherming van privégegevens als adres en telefoonnummer
- Moderatie van 'trollen' en anonieme gebruikers

*Zie: www.stemopeenvrouw.com/mentornetwerk

scan de QR voor meer info

atria
Werk.en.de Toekomst

Jaarrekening

BALANS		
Activa		
Financiële vaste activa		
Waarborg	€ 5.803,90	
Kortlopende vorderingen		
Te ontvangen omzet (donaties)	€ 724,87	
Vooruitbetaalde kosten	€ 1.850,75	
Liquide middelen		
Bankrekening	€ 29.725,23	
Totaal: Activa	€ 38.104,75	

Passiva		
Schulden		
Algemene reserve		€ 3.533,00
Te betalen kosten		€ 12.051,84
Crediteuren		€ 8.713,55
Totaal: Passiva		€ 24.298,39
Totaal: Resultaat		€ 13.806,36
TOTAAL: BALANS	€ 38.104,75	€ 38.104,75

Jaarrekening

WINST- EN VERLIESREKENING		
OPBRENGSTEN		
Donaties, fondsen en subsudies		
Donateurs		€ 19.718,28
Donatie Lush		€ 8.844,57
Donatie Mevrouw Haantjes Fonds		€ 2.000,00
Ministerie van BZK		€ 54.512,19
Stichting Democratie en Media		€ 39.000,00
Fred Foundation		€ 25.000,00
VSB Fonds		€ 20.000,00
Totaal: Donaties, fondsen en subsidies		€ 169.075,04
Inkomsten overig		
Inkoop Sprekers, Trainingen en Events		€ 5.355,00
Deelname Mentornetwerken		€ 2.555,00
Totaal: Inkomsten overig		€ 7.910,00
Totaal: Opbrengsten		€ 176.985,04

KOSTEN		
Inkoopwaarde van de inkomsten		
Team communicatie	€ 7.074,26	
Team educatie	€ 6.162,48	
Team events	€ 16.959,46	
Team mentornetwerk	€ 17.216,59	
Team onderzoek	€ 8.843,96	
Coördinatie BZK projecten	€ 18.949,45	
Overige kosten		
Activiteitskosten Congres	€ 24.943,10	
Activiteitskosten Femtopia	€ 1.546,83	
Activiteitskosten Gemeenteraadsverkiezingen	€ 2.393,25	
Activiteitskosten Grondfest	€ 2.510,87	
Activiteitskosten Momentum Première	€ 1.500,00	
Activiteitskosten Onderwijs	€ 736,19	
Ontwikkeling Strategie	€ 453,75	
Welzijn team uitkeringen	€ 1.975,35	

Activiteitskosten Overig	€ 4.449,66	
Totaal: Inkoopwaarde van de inkomsten	€ 115.715,20	
Personeelskosten		
Bruto loon stagiairs	€ 1.586,88	
Sociale verzekeringen	€ 107,45	
Totaal: Personeelskosten	€ 1.694,33	
Algemene kosten		
Abonnementen en contributies	€ 1.506,89	
Administratiekosten	€ 4.268,10	
Drukwerk	€ 2.297,70	
Huurkosten	€ 4.792,83	
IT	€ 459,80	
Kantoorkosten verhuizing	€ 3.642,20	
Organisatiekosten (onkosten)	€ 7.617,61	
Reiskosten	€ 1.716,27	

Jaarrekening

Vormgeving	€ 6.731,16	
Vrijwilligersvergoedingen	€ 2.323,03	
Totaal: Algemene kosten	€ 35.355,59	
Website		
Website onderhoud	€ 193,60	
Hosting	€ 532,40	
Totaal: Website kosten	€ 726,00	
Advertenties		
Overige advertentiekosten	€ 3.484,80	
Facebook kosten	€ 5.870,58	
Totaal: Advertentie kosten	€ 9.355,38	
Financiële baten en lasten		
Bankkosten	€ 332,18	
Totaal: Financiële baten en lasten	€ 332,18	
Totaal: Kosten	€ 163.178,68	

Resultaat	€ 13.806,36	
TOTAAL: WINST- EN VERLIESREKENING	€ 176.985,04	€ 176.985,04

LASTEN

Inkoopwaarde inkomsten (activiteitenkosten)

De totale activiteitenlasten bedroegen in boekjaar 2022 €115.715. Daarvan bestaat ruim €75.000 uit uren van onze vaste freelancers. Per organisatietak zijn een of meerdere freelance krachten actief. Het gaat om de teams Mentornetwerk, Evenementen, Onderzoek, Educatie, Vormgeving en Communicatie.

De inkoopwaarde van de inkomsten bestaat daarnaast uit directe activiteitenkosten ter waarde van €40.509. Daarvan is bijna €25.000 gegaan naar de organisatie van het congres '(on)Veilig in de Politiek'. De kosten van de verschillende activiteiten bestaan uit onder meer locatiehuur, catering, huur van trainers en sprekers en het maken van programma's voor derden.

Personeelskosten

Stichting Stem op een Vrouw had in 2022 geen mensen in vaste dienst. Wel werkten we met stagiairs en vrijwilligers, die organisatiebreed hebben ondersteund op onder meer de organisatie van evenementen en het doen van dataonderzoek. Totaal is er €1.694 besteed aan personeelskosten.

Algemene Kosten

De algemene kosten bedragen €35.356. Deze post is opgebouwd uit onder meer kantoorhuur, administratiekosten, reiskosten en de onkosten van het team - denk aan lunchkosten, afspraken en kantoorartikelen. Daarnaast zijn we per 1 januari 2023 verhuisd naar een eigen kantoorruimte. Er is in 2022 reeds een deel van de geplande verhuiskosten besteed aan de aanschaf van kantoormeubilair.

Website kosten

In 2021 is de website vernieuwd. De website is in 2022 daarom enkel bijgehouden; er zijn hiervoor geen grote uitgaven gedaan. De kosten voor onderhoud en de hosting van de domeinnamen waren in totaal €726.

Advertentie kosten

Stem op een Vrouw adverteert in verkiezingstijd op sociale media, met name via Meta (Facebook/Instagram). Dat ging in 2022 om €5.871. De overige advertentiekosten bestaan uit de investering in onze vindbaarheid en naamsbekendheid op zoekmachine Google.

Financiële baten en lasten

De bankkosten (Triodos) bedroegen in 2022 €332.

BATEN

Fondsen en donaties

We ontvingen in 2022 in totaal €169.075 aan fondsen en donaties. Dat bedrag bestaat uit donaties van individuele donateurs (€19.718), donaties van fondsen (€10.844), project- en organisatiesubsidies van VSB Fonds, Stichting Democratie en Media en Fred Foundation, en een samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. We zijn deze donateurs en fondsen dankbaar voor hun steun en vertrouwen.

Inkomsten uit activiteiten

De €7.910 aan inkomsten uit activiteiten zijn afkomstig van deelnamegelden aan ons mentornetwerk en de inkoop van verschillende diensten van de stichting: denk aan de inkoop van sprekers, trainingen en tickets voor evenementen.

We bedanken Stichting Democratie en Media, Fred Foundation, VSBFonds, Lush Charity Pot, Stichting Mevrouw Haantjes zeer voor hun financiële steun in 2022.

Voor de samenwerking bedanken we de Gemeente Utrecht, Stroomversnellers, Atria, Pakhuis de Zwijger, IZI Solutions, WO=MEN, Emancipator en de Nederlandse Vrouwen Raad. We danken ook het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor de structurele samenwerking voor het netwerk Politieke Vrouwen.

We zouden niets gedaan krijgen zonder ons fantastische team, vrijwilligers en stagiairs. Ook onze grote dank aan de vrouwelijke politici die zich als mentor inzetten in ons mentornetwerk, voor hun enthousiasme en inzet.

Onze donateurs bedanken we voor het vertrouwen en de betrokkenheid bij ons werk, en natuurlijk voor de financiële steun en stabiliteit die jullie ons bieden.

En tot slot: bedankt aan iedereen die in 2022 stemde op een vrouw!

